

З ІСТОРІЇ ТРИЗУБА ТА ГРИВНІ

Днями у Рівненському обласному краєзнавчому музеї відкрилася виставка «З історії тризуба та гривні», присвячена сторіччю від дня затвердження тризуба Державним Гербом Української Народної Республіки і запровадження гривні. Працівники відділу інституту дослідів Волині підготували раритетні зображення тризуба на документах, одязі, відзнаках та навіть на цеглині. Крім того, на виставці експонується колекція давніх та сучасних гривень, а також монет.

– 100 років тому новостворена українська держава заявила не тільки про своє існування, а й про те, що вона повертає ті символи, які існували в наших попередників в період киеворуської державності в 10-11 століттях. Це давній знак родини Рюриковичів – тризуб і грошова одиниця гривня. Це мало величезне значення у зв'язку з тим, що українці визначили, що державність, яка існувала в давні часи, знову повертається в Україну. Тому важко переоцінити ті маркери ідентичності українського народу, які були започатковані ще в давні часи, – зазначив директор краєзнавчого музею Олександр Булига.

Відвідувачі експозиції можуть переглянути оригінальну пластинку, знайдену у 2014 році на території літописного городища в селі Дорогобуж. На ній зображено двозуб – герб, який використовували нащадки Князя Володимирова – Мономаховичі. Також представлена накладка польсько-литовської доби з декоративним зображенням тризуба. Крім того, в музеї розміщена цеглина, знайдена на місці археологічних розкопок у Рівному, яка має клеймо у вигляді

тризуба. На виставці експонуються також матеріали періоду УНР – оригінальні печатки з тризубом.

– В радянських кінофільмах можна було побачити символіку третього рейху, але ось тризуба в тогочасних стрічках ніколи не показували. До початку 90-х років я навіть не знав, як він виглядає, – говорить завідуючий відділом інституту дослідів Волині Ігор Марчук. – Настільки радянська влада боролася з цією символікою, що її навіть ніде не використовували, забороняли робити ілюстрації в книгах, щоб українці не знали, як виглядає той самий державний герб. Виставка вийшла невеличка, як доповнення до цієї експозиції, що є. У нас є ще інші матеріали, які теж демонструють використання тризуба, зокрема і в 20-30-х рр. Швидше за все це ляже в основу екскурсії, яку ми плануємо пропонувати рівнянам та гостям нашого міста, – додає краєзнавець.

Історія української валюти сягає часів Київської Русі і походить від слова «гривна» – нашійної прикраси, яку на теренах України використовували також як грошову одиницю. Офіційно гривню запровадили 1 березня 1918 року в УНР, коли

був прийнятий закон про грошову одиницю і її друк. Купюри, які були виготовлені у 1918 році, розроблялися різними авторами. Найвідомішим художником, який виготовив проекти тодішніх гривень, є Георгій Нарбут. Для прикладу, на стогривневій купюрі графік розмістив Лесю Українку в образі селянки.

– Не менш цікавою є 500-гривнева банкнота – єдина, яка виготовлена в синьо-жовтих кольорах. На усіх купюрах є зображення тризуба. Крім того, була розроблена дрібна монета у вигляді марок – шаги. Гривня поділялася на 100 шагів. Зображення було лише з однієї сторони, з іншої був надпис. В цей час в обіг надійшли ще кредитові білети. Вони мали вісім відривних купонів, які давали власнику прибуток у 3,6% в рік, – пояснює науковий співробітник краєзнавчого музею Інна Черницька.

Проект сучасної гривні почали роз-

робляти у 1991 році. В обіг валюта надійшла після грошової реформи в 1996 році. Обмін купоно-карбованців відбувався у вересні того ж року. Це тривало 15 днів. Гривня кілька разів змінювала свій дизайн – покращувалися водянні знаки та ступені захисту.

На виставці представили і дрібні українські монети, які виготовлялися на початку 90-х років минулого століття.

– Колаймо глибше, українці. І тоді ми не тільки 300 років нашої історії відновимо, а десятки тисяч років. І коли ми пізнаємо свою історію, ми тоді будемо горді за неї, – закликав присутніх на презентації виставки член Народного руху України Микола Вельгус.

Виставка «З історії тризуба та гривні» триватиме в Рівненському обласному краєзнавчому музеї до 31 березня.

Микола БРЕЖИЦЬКИЙ